

Lenka Chalupová

ČS

Liščí
tanec

Lenka Chalupová

Liščí tanec

Lenka Chalupová

Liščí tanec

Copyright © Lenka Chalupová, www.lenkachalupova.cz, 2018

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2018

Photograph of the Authoress © Gabriela Veselá, 2018

Photo on Cover © Samphotostock.cz, 2018

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Šulcová, 2018

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2018

ISBN 978-80-7475-223-0

4. července 1975, hájenka pod svatým Hostýnem

„Už?“

Za dveřmi vykoukla střapatá nazrzlá hlava. A hned za ní se objevily tři další. Jedna černá s hustými růžky a dvě řídké plavé, skoro až albínsky bílé.

„No tak pojďte,“ usmála se na své děti, postavila na stůl dort s pěti svíčkami a skoro obřadně je zapálila, pěkně jednu po druhé – a v sobě si zatím s každým škrtnutím sirky přehrávala, jak ten rok po roku šel. Promítlo se jí to všechno od prvopočátku. Jak ho nechtěla, pak chtěla, potom si nebyla jistá, jestli čtvrté dítě nebude nad jejich síly... a jak je teď ráda, že ten zrzček neskončil v její gynekologické kartě s popiskem *abortus artificialis*.

„No tak, Prokúpku, pořádně se nadechni a...“

Než stačil nafouknout svoje pihaté tváře, hned se mu nad rameny zjevily dlouhé blondáté ofiny bratrů, pod nimiž se smály škvírky jejich očí. Než stačila kluky okřiknout, už mu z obou stran svíčky sfoukli.

„Hynku, Cyrile, jste zlomyslní,“ napomenul je táta, každého z nich vytáhl za jedno ucho a odtáhl k dřevěné lavičce, kam je usadil. Než se vrátil ke stolu, aby nejmladšímu ze svých synů znovu zapálil dort, už tu práci za něj převzala Gita. Jejich nejstarší a ze všech dětí také nejrozumnější.

„Nefňukej, Prokúpku,“ chlácholila ho, „víš, že to jsou sígři.“

Z lavice se ozvalo dvojitě hlasité uchechtnutí, které sílilo tím víc, čím víc malý Prokop projevoval neschopnost sfouknout svých pět svíček. Poprskal dort a pak zklamaně sledoval, jak Gita místo něj sfoukává plamínky, které se komíhaly nad červenými svíčkami. Počkal, až maminka donese sedm talířků, položí je na jejich velký dubový stůl, dovolí bratrům, aby mohli odlepit zadky od tvrdé lavice, a nožem s nahřátou čepelí zakrojí první kousek. Byl rád, že první porce byla pro něj – pro oslavence, druhou dala tátovi, třetí klínek položila na talíř strýci Hubertovi, pak Gitě, čtvrtý dala sobě a teprve ty poslední dva Hynkovi

a Cyrilovi. Ještě k nim zvedla prst a tónem učitelky, kterou doopravdy byla, řekla: „Ještě jednou budete dneska Prokopa zlobit, čeká vás zítra domácí vězení a za trest si vyplníte archy s vyjmenovanými slovy po b a p!“

Kluci se sice šklebili, ale už neprovokovali.

Lžičky klouzající po porcelánových talířích s jeleny postupně dobraly poslední sousto, Gita odnesla nádobí do dřezu, táta důležitě vstal, prošel se po pokoji a s očima stejně tajemnýma, jako když k nim chodil Ježíšek, pronesl: „Dárek na tebe čeká venku, Prokūpku!“ Máma utřela cípem zástěry Prokopovi pusu od čokoládové polevy, vzala ho za ruku a vyšla s ním na dvůr, před hájenku strýce Huberta, která sloužila rodině Foretových jako příjemné letní sídlo. Světle zelené oči malého chlapce zamžouraly do sluníčka, které se rozlilo nad krajem. Byly zvědavé a dychtivé.

„Mám hledat?“ ujistil se, že správně pochopil pravidla narozeninové hry.

Nesmělými kroky došel ke studni, ale táta se zasmál: „Zima, tam to není!“

Otočil se na patě a kroky skoro blešími se přesunul ke stodole. „Pořád chladno,“ napověděla mu Gita. Nakrabatil nespokojeně čelo a podíval se směrem k mámě. Panenky jejích očí ho jemným pohybem vlevo nasměrovaly ke schodkům, které vedly k půdě. Rozběhl se k nim, a už za sebou slyšel trojhlasně: „Hoří, hoří, hoří!“ Vyběhl po betonu a na pátém schodu uviděl krabici zabalenou do bledě modrého papíru, na kterém trůnila obrovská červená mašle. Popadl dárek a utíkal s ním dolů, schválně si sedl co nejbližší ke Gitulce, aby měl kluky v zádech. Škubnul mašlí, která se hned rozvázala, strhl papír a měl na kolenu už jen bílou krabici s víkem. Tak strašně ho chtěl odklopit, ale zároveň se toho bál. Děsil se, že na dně té papírové škatule nebude krásná červená plyšová liška, kterou si vyhlédl v hračkárně a toužil po ní tak, že ji vměstnal na každý obrázek, který kreslil. Ta lištička byla už od jara hrdinou všech jeho malůvek. Byla mámou s malými liščaty kolem sebe, baletkou, výpravčí na železnici, příslušnicí

SNB, ale i řídičkou bagru, jezdila s popelářským autem a taky v sanitce.

„No tak, Prokúpku, ty nejsi zvědavý?“ zeptala se ho máma.

Posmrkl, utřel si nos do hřbetu ruky – a teprve pak odklopil ten dekl. Na tři vteřiny pevně zavřel víčka a pak je rychle otevřel.

Byla tam!

Přesně ta lištička, kterou chodil obdivovat k výloze hračkárný v ulici, které máma říkala postaru Ferdinando-va, ale on moc dobře věděl od soudružky učitelky z jejich oddělení, že se jmenuje Československé armády. Stál u té lišky každý den, když šli s mámou přes město ze školky, vždycky se pustil její dlaně, chvílku utíkal – aby u ní byl co nejdříve, prstíkem ji přes sklo pohladil, zamával, řekl pár slov... a teď... Teď je jeho! Vypadala úplně přesně jako liška z leporela, které patřilo k jeho nejoblíbenějším knížkám.

„Lištičko!“ vykřikl, odhodil škatuli na zem a přitiskl si červené plyšové zvířátko na sebe, „lištičko moje!“

Z ochozů pod skalkou se ozval dvojitý hurónský smích.

„Lištičko, lištičko moje!“ napodobovali ho Hynek s Cyrilem a smáli se tak, až otec musel zakřičet. Poslední dobou se mu zdálo, že ty dva výrostky už moc nezvládá – a dal si za úkol, že do konce prázdnin je musí pořádně zkrotit, zapojí je více do prací kolem hájenky, budou pomáhat jemu na dvoře, mámě v kuchyni a strýci Hubertovi v lese... a on je ten smích přejde!

Z obýváku táta ještě rychle donesl fotoaparát, aby si děti zvětšil, než se mu rozutečou, pak je poslal sednout si na schodky a každému donesl ze spížíky žlutou limonádu s brčkem, která u nich byla k mání výjimečně, obvykle jen při dětských oslavách. Čtyři sodovky pomalu mizely v žaludcích jeho dětí a on s dojetím pozoroval, jak všichni vyrostli. Zvláště Gitulka. Taková to byla žoužel, teď se ve dvanácti rychle vytáhla, zesílila, zakulatila se jí záda, zaoblily boky, a více se začala podobat španělské rodině jeho ženy. A pak kluci – ti zase byli kopií jeho genů, plavovlasí,

modroocí, s výraznými lícními kostmi, které se při úsměvu nadzvedly tak vysoko, že přivřely oči a udělaly z nich jen dlouhé škvírky. Kluci oslavili v červnu jedenáct a přáli si kopačky a míč, nebo prak a nové udice. Byli tak jiní, než jejich nejmladší a taky nejkřehčí povahou i svou tělesnou konstrukcí! V Prokúpkovi se prolnula podoba obou rodičů, která geny smíchala tak mistrně, že měl kluk měděné vlasy, bílou pleť s pihami a velké zelené oči, které ale pořád vypadaly vyděšeně. A věděl proč...

Ti dva mu nedali pokoj! Pořád ho strašili!

Díval se teď na chlapce, jak k sobě vděčně tiskne lišku, kterou pojmenoval Lištička, zatímco jeho bráchové zase do sebe žduchají lokty a pošklebují se mu. Hledal v hlavě slova, která by obhájila Prokúpkovu slabost pro lišky – pátral po souvislostech, s nimiž by zaujal i Hynka s Cyrilem. Jako učitel dějepisu nemusel jít příliš do hloubky mozku, stačilo jen lehce cvrknout do jednoho ze závitů – a už to měl na jazyku.

„Jestlipak víte, kluci, co znamená liščí tanec?“

Usrknuli limonádu a sborově zavrtěli hlavou, jako správná dvojčata dělali celou řadu gest společně, takřka synchronizovaně, dokonce i ty bílé řasy jim při tom kmitaly stejnou frekvencí.

„Lišky se stávaly v šestnáctém až osmnáctém století oblíbenou součástí loveckých plesů. Byly zneužívány k surové zábavě zvané liščí tanec, při které byly vyhazovány do vzduchu jakýmisi švihadly. Při pádu se obvykle zabily nebo vážně zranily, čemuž účastníci – a dámy zvláště – tleskali. Výskali nad tím a radovali se. Zvláštním milovníkem liščích tanců byl saský kurfiřt August Silný, který nechal vyhazovat lišky tak vysoko, až...“

Uslyšel tiché, spíše suché a zoufalé vzlyknutí. Prokop tisknul lišku k sobě, až skoro nedýchal, zatímco žena mu spílala: „Ty jsi tomu, táto, dal!“

Než stačil zmírnit tu historku, která se mu asi fakt nepovedla, byli už Hynek s Cyrilem na nohách. Vyrvali Prokúpkovi plyšovou hračku z rukou, utíkali s ní doprostřed

dvorku a jeden přes druhého křičeli: „Já jsem August Silný, já jsem August Silný, silný až nejsilnější!“ Liška lítala nahoru a dolů, ve vzduchu se míhaly jen její ruce, nohy, silonové fousky a ocásek s bílou špičkou. Když k nim táta doběhl, aby je pořádně zchladil, rozběhli se kluci k lesu, zatímco ubohá liška se zabořila čumákem přímo do louže, která vyplnila dólíček uprostřed dvorku.

A vedle ní dopadla její levá noha, ze které trčely dlouhé červené nitě.

„Hynku, Cyrile,“ zakřičel za nimi táta Foret zlostně, „já vám dnes zmaluji zadek!“

10. července 2017, Přerov, ulice Na Hrázi

„A zmaloval?“ zeptala se pečovatelka Svatava Grossová, když si vyslechla tu starou vzpomínku – a podrobně si prohlížela snímek z toho léta, který zůstal Hermíně Foretové jako jediný hmatatelný důkaz dvaadvaceti let starého příběhu její rodiny.

„Kdepak,“ máchla rukou do prázdna, „na to byl můj muž moc velký dobrák. Neuměl na děti ani moc zvednout hlas – na ty vlastní, ani na ty ve škole.“

Pečovatelka obešla kulatý stůl, vzala do ruky letitou čínskou konvici a rozlila do dvou šálků čaj, který příjemně provoněl pokoj mátou. Sedla si vedle staré dámy a chvilku zapřemýšlela, na co by se měla ještě zeptat, aby řeč mezi nimi nevázla. Přece jenom to byla její nová klientka a nic moc o ní zatím nevěděla, byly jen ve fázi seznamování se, otúkávaly se a poznávaly teprve druhý týden... a ona věděla, že staří lidé mají své vrtochy.

„A jak dopadla lištička?“ zeptala se tónem spíše neutrálním, aby nic nepokazila.

„Tu jsme vytáhli z louže, umyli, vyfénováli, přišla jsem jí nohu, a Prokůpek byl zase šťastný. Kluci uznali, že to přepískli, ale den domácího vězení je neminul.“

Hermína si vzala zase do ruky tu starou černobílou fotku a bříškem prstu pravé ruky pohladila obličej ve všech svých čtyř dětí. Když se na ně dívala, musela uznat, že vlastně vůbec nevypadají jako sourozenci, kteří vznikli spojením spermií a vajíčka jedněch rodičů – dvou lidí, kteří se měli výjimečně moc rádi.

Usrkla čaj a znovu si vzala na klín krabici fotek.

Škatuli plnou vzpomínek.

„Tak to je můj muž,“ řekla a zabodla prst s bytelným kloubem do svatební fotky, mírně pak snímek nahnula, aby si ho i pečovatelka mohla zblízka prohlédnout a uznat jeho přednosti. „Eda byl krásný chlap, noblesní, galantní, vysoký, štíhlý, s nordickými rysy, výrazným nosem a... velkýma, hebkýma rukama! Byl můj opak. Vidíte? Malá, tmavá, spíše podsaditá... ale měla jsem krásné vlasy a prý i svůdné oči, jak mi později Eda řekl. Brali jsme se v devětapadesátém roce, přesně v den, kdy sovětská sonda Luna dopadla na Měsíc, a stala se tak první sondou, které se podařilo dosáhnout jeho povrchu.“

Pečovatelka oddělala hrníček od úst, na první pohled to vypadalo jako gesto údivu, který Hermína bystře odchytila a s vehemencí učitelky i vysvětlila.

„No... taková byla prostě doba, nadšeně jsme hltali všechno, co se týkalo Sovětského svazu, věřili jsme té ideji! Vaši rodiče snad ne?“

Zklidnila se, když žena sedící naproti ní nakonec dovedla šálek až ke rtům, upila a na důkaz absolutního pochopení zamžikala očima. Teprve pak byla Hermína schopna zase zabořit ruce do škatule a pokračovat ve svém vyprávění. Musela se prostě jen ujistit, že je chápána... a ne vysmívána.

„Rok 1963. Šestnáctého května – měsíc před tím, co se podívala do vesmíru Valentina Těreškovová – se nám narodila Gita. Říkala jsem si tenkrát, že jsem porodila dceru do objevné doby, do krásného času, kdy i ženy mohou v kosmické raketě objevovat svět. Já si moc přála Margaritu, po mé mamince, ale Eda byl proti. Zdálo se mu to

dlouhé a krkolomné, takže Gita byla nakonec kompromis našich návrhů. Je doktorka – ale to vy přece víte. Je úspěšná a mezi lidmi oblíbená, její jedinou vadou je to, že je natolik zahloubaná do své práce, že se kvůli tomu zaujetí nestačila ani vdát. A přitom o ni byl zájem! Chodila postupně se dvěma kolegy, ale ani s jedním to nedopadlo, nemám od ní vnouče, což mě mrzí... ale nemůžou mít všichni všechno. Gita je moje největší opora, má v sobě mou španělskou dobrosrdečnost i Edovu systematickosti.“

Pečovatelka si od Hermíny postupně vzala tři fotky holčičky, které by nikdo nemohl upřít její roztomilost. Na posledním snímku už ležela vedle dvou bílých, zamotaných vánoček.

„Vlevo je Hynek, vpravo Cyril,“ řekla stará dáma a něžně si své syny prohlédla. „Chtěli jsme k dceři ještě jednoho chlapce, do poslední chvíle jsme netušili, že tam jsou dva, až v osmém měsíci začal mít gynekolog pochybnosti, pak zachytil dvě srdíčka a bylo jasno. To víte, byl čtyřiašedesátý rok, doktoři neměli ultrazvuky jako dnes. Narodili se pětadvacátého června, kdy bylo zatmění Měsíce, to se nám zdálo symbolicky krásné, brali jsme to jako dobré znamení – říká se, že děti narozené při zatmění přinášejí na svět energii, a tu ti dva teda měli. Na kluky jsme byli s Edou pyšní, přece jenom se tenkrát tolik dvojčat nerodilo, byli jsme rarita. Hynek je dnes profesorem na univerzitě v Olomouci, vzal si dceru úspěšného německého obchodníka a mají tři děti. Přednáší i v Praze, ve Vídni, v Moskvě a v Paříži, je jeden z největších evropských odborníků na období paleolitu. Jen škoda,“ povzdechla si, „že se s ním vídáme tak málo.“

„I Cyril?“ zeptala se pečovatelka a pak ten svůj dotaz – o němž si nebyla jistá, jestli není nevhodný – trochu obrousila dovětkem: „Přece jenom dvojčata mají niternou potřebu být si nablízku, no ne?“

Hermína si povzdechla, ale ne nějak výrazně, spíše teatrálně. „Cyril je tak trochu naše bolest. Studoval farmacii, byl chytrý... jen prostě od jisté doby začal být uzavřený,

spíše introvertní. Když byli s Hynkem ještě děti, nechal se nakazit jeho veselou povahou, ale když dospíval a mužněl, začala se u něho projevovat taková melancholičnost. Myslím, že zdědil podivínskou povahu mého švagra Huberta, ten je taky takový pavouk, celý život žije sám v hájence pod Hostýnem a svět si v posledních letech spojuje jen přes internet, visí na něm každý den... Z farmacie náš Cyril nakonec sběhl, začal mít psychické problémy, pil, bral prášky, tahali jsme ho všichni nahoru, ale tam vydržel jen chvilku, pak zase padal dolů. Neudržel si byt, práci... prostě nic. Dnes žije na ubytovně a říká, že je tam spokojený, má poloviční invalidní důchod, jinak vypomáhá ve skladu Emosu, má želvu a...“

Máchla rukou do prázdna, pokračovat se jí nechtělo, když ale vzala do ruky další fotku, oči jí zvlhly. Na fotce byli Hynek s Cyrilem, nakukující do kočárku, v němž leželo bleděmodré mrně – první barevný snímek, který rodina měla.

„Nakonec jste se rozhodli pořídit benjamínka,“ řekla pečovatelka, když se jí zdálo, že začíná vážnout řeč, která předtím Hermíně tak plynule šla. Stará dáma ale překvapila. „Ne, nerozhodli,“ opáčila jasně. „V osmašedesátém roce naše nadšení budováním socialismu a vším tím prosovětským přešlo, nedokázali jsme odpustit Rusákům, že nás obsadili... a zradili. Eda proti okupaci ostře vystoupil před svými gymnazisty, bylo to hned v prvních zářijových dnech, dusil v sobě zlobu, musela z něj ven. Následovala rychlá výpověď. Rok pak roznášel se ženskýma svačiny v Přerovských strojárnách, začal tak trochu pít, utápět se v té nespravedlnosti, litoval se. V listopadu devětašedesátého roku jsem nečekaně zjistila těhotenství. Další dítě jsme nechtěli a ani neplánovali, oboustranně jsme se shodli, že půjdu na interrupci, naše budoucnost byla dost nejistá... navíc tři děti nám dávaly zabrat. Předstoupila jsem proto před potratovou komisi, vysvětlila jim naši situaci – a jedna z těch veledůležitých komisařek mi řekla: ‚Chápu, že nechcete porodit dítě muže, který zradil naši socialistic-

kou vlast.‘ Podívala jsem se na Edu, který tam musel se mnou – byl najednou tou krávou tak pošlapán... tak ponížěn! Vstala jsem našťvaně ze židle, vyrvala té ženské mou žádost o přerušlení těhotenství z ruky, před celou komisí ji rozškubala a řvala jsem po ní ještě na chodbě, kam mě vyvedli, abych se mohla nalokat vzduchu, který mi ta saň předtím vzala. O sedm měsíců později, v červenci roku 1970, se tak narodil náš nejmladší Prokop.“

Hermína Foretová se významně podívala na hodinky, věděla, že v sedm končí její pečovatelská služba a ona by ji neměla zdržovat. Ale napadlo ji, že když už tady budou teď spolu trávit čas, měly by mít k sobě blíž. Koneckonců – řekla jí dnes o sobě tolik věcí, že už ji skoro mohla zařadit do skupiny svých lidí.

„Jsem Hermína, tykejte mi,“ vybídla ji.

Žena naproti ní nejdříve trochu nechápavě zamžikala poplašeně očima, pak si posunula brýle blíže ke kořenu nosu, narovнала si záda, zvedla bradu, napřáhla vpřed svou pravici a jasným hlasem řekla: „Svatava Grossová, ale pro vás vždycky jen Svatka.“

13. července 2017, Přerov, obytný dům, Dvořákova ulice

Svatavu musela Gita dlouho přemlouvat, aby tu odpolední službu u mámy vzala. Měla obavu dělat pečovatelku a taky společnici bývalé učitelce, která je po operaci kolene krátce upoutaná na vozík. Bála se, že ji bude peskovat, poučovat, opravovat, napomínat, zkoušet a známkovat, vinit ze své nemohoucnosti, že si na ní bude vylívat vztek, a ona v roli žáčky bude muset na slovo poslouchat. Gita ji ale ujistila, že její máma taková není – je rázná, ale jinak dobrosrdečná a pokorná, vozík přijala po operaci jako nutné dočasné zlo, se kterým se bude muset sžít a neočekává zázraky. A Svatava bude její odpolední pomocnicí,

nebo spíše průvodkyní tím časem, kdy bude muset mít místo nohou kolečka, která po chvilkách vymění za francouzské berle. Gita si byla jistá, že tohle Svatka hravě zvládne. Se Svatavou Grossovou se seznámila před pár lety v nemocnici, pracovala jako ošetrovatelka, k pacientům se pěkně chovala, pečovatelský pro ni byla až jakási forma sebeobětování, která jí vyhovovala. Proto když vyvstala potřeba sehnat někoho k mámě aspoň na tři hodiny odpoledne, hned ji napadla Svatka.

„Vrtochy fakt nemá,“ ujistila ji včera Svatava do telefonu, „je to v podstatě milá stará dáma, se kterou mi pěkně plyne čas. Je vstřícná, učí se samoobsluže bez vztekání, ale...“

„Ale co?“ zeptala se Gita netrpělivě, když za tou spojkou zůstalo viset váhavé ticho.

„Chce, ať s ní od 7. srpna jedu na týdenní dovolenou, má v plánu vrátit se do hájenky, kde jste kdysi trávili léto, zavzpomínat... a tak.“

„Cože? Do hájenky?“ nevěřila Gita, „opravdu myslela k Hubertovi do hájenky?“

Napadlo ji, že se chce Svatka ujistit, že jí ten týden s mámou proplatí – ale ona měla na jazyku něco jiného. „Řekla mi, že si od vás k osmdesátinám nepřeje nic víc, než jeden společný týden tam. Ty, bráchové... a já, abych jí pomohla, a vy, abyste s její nemohoucností neměli práci.“

Třikrát polkla a minimálně desetkrát mrkla očima, než pochopila, co jí Svatka vůbec říká. Tak za prvé – máma bude mít narozeniny až 11. listopadu, takže na samotnou oslavu je v srpnu ještě čas. A za druhé – do hájenky nejezdili už celé roky, od pětasedmdesátého roku tam nebyli, o chalupu se staral otcův mladší bratr Hubert, nikdy se máma nezmínila, že by se tam chtěla podívat... a navíc na celý týden. Tak proč, sakra, teď? Nakonec byla Gita ráda, že jí to Svatka pěkně s předstihem vybreptala, protože pak už byla na mámin telefonát připravená, vyzbrojená argumenty, nabitá důkazy... které jí ale nakonec stejně

byly k ničemu, když se jí do ucha neslo: „Nepřeji si nic víc, Gitulko, než být zase s vámi. Jako když jste byli děti! Bůh ví, jak dlouho tu ještě budu, ten týden v nemocnici mě moc neposílil, spíše mi ukázal, že už mám čekat na tu... na tu svini zubatou.“

Rezignovala, neodporovala, slíbila. Koneckonců, sama se před mámou zmínila, že má ještě tolik nevybrané dovolené...

A pak si nadávala, že byla měkká, zbytečně moc poddajná.

Aspoň zabojovala mohla, zkusit se vymluvit nebo si zahrát na důležitější doktorku, než jakou doopravdy byla.

Kdyby si máma řekla o jakýkoliv jiný dárek k narozeninám, byla by mnohem raději. Koupila by jí cokoliv, jakoukoliv věc nebo zážitek. Vloni si přála velkou osušku do lázní, předloni povlečení a rok předtím spolu vybraly perličkové náušnice na šroubek. Všechno dostala v té nejlepší kvalitě. Tak proč teď zlobí? Proč se chce vrátit do hájenky pod Hostýnem, kterou proklela? Kvůli tomu, že má osmdesát? Uzavírá něco v sobě? Nebo naopak otevírá pro ně – pro své děti? Co jí to napadlo!

„To nedopadne dobře,“ prorokovala Gita Foretová a zamítavě vrtěla hlavou.

Prošla se po bytě, který z elektrického osvěžovače vzduchu voněl po konvalinkách, a jí ta kysele květinná vůně lezla do nosu i do očí, kde se pod víčky měnila v cosi protivně štiplavého. Ale Kristina konvalinky prostě milovala, a ona jí neuměla odepřít ani velké radosti, natožpak ty drobné. Spolkla smrad a palčivě si uvědomila, že v ní ten rostlinný zápach vyvolal chuť na hořké kafe, takže změnila směr své cesty a místo do ložnice zamířila do kuchyně.

V zrcadle, zavěšeném na předsíňové skříni, si zkontrolovala svou postavu, vypilovanou dřinou v posilovně a zocelenou zdravou stravou. Neodolala, aby se neotočila a nezkontrolovala se z profilu... zrcadlo jí přineslo podívanou na ženské tělo v krajkovém prádle, které z uctivé vzdále-

nosti fakt vypadalo solidně. Jenže když přistoupila trochu blíž, viděla mírně ochablé paže, dřolíčky v kůži a taky vrásky na krku. A po větším naklonění i černé kruhy pod očima, které si donesla z dnešní služby v nemocnici. Moc dobře si ale uvědomovala, že čtyřiapadesát by jí nikdo netipoval.

„Dáš si taky?“ otočila se ke Kristině, která se líně povalovala na gauči, cosi si četla v *Úzkosti a strachu* od doktora Drvoty – a brčkem ucucávala malinovou šťávu. Mimoděk zvedla pravou ruku a pohladila Gitu po stehně.

„Proč by to nemělo dopadnout dobře?“ zeptala se, jakoby ta otázka o kafi vůbec nezazněla – a navrch položila ještě jednu, mnohem naléhavější větu: „Třeba budeš mít příležitost konečně mámě o nás říct, co?“

Gita se podívala do očí své přítelkyně a zamítavě zavrtěla hlavou.

„Nene,“ řekla rázně – a jako už po tolikáté znovu zopakovala: „Bude mnohem lepší, když si máma bude do konce života myslet, že jsem prostě stará panna. Nechci, aby někdy věděla, že jsem...“ Ani po letech to slovo *lesba* neuměla a ani nechtěla vyslovit. Zdálo se jí škaredé, zostuzující, stigmatizující.

Kristina s ní nesouhlasila, byla si jista, že tyhle odlišnosti už dnes lidi vnímají jinak než před lety – její sebevědomí prostě nerozumělo tomu, proč má zůstat pro rodinu své milenky neviditelná. Uráželo ji to, ale na vybranou neměla. Bude se muset s názorem Gity smířit – stejně jako se ona musela popasovat s vůní konvalinek, která se s jejím příchodem rozlila po jejím bytě jako jed, který se jim přes póry v kůži dostává až do žil a pak jim koluje v krvi.

Začít se o tom bavit by znamenalo rozpoutat hádku o principech jejich společného života – a to tedy nechtěla. Raději proto zvedla oči a směrem ke Gitiným zádům smířlivým tónem řekla: „Tak jedno slabší mi udělej, be-runko. Dnes už jsem v ordinaci vypila kýbl kávy, měla bych brzdit.“

Netrpělivě se procházel po pokoji, s rukama složenýma za zády – přesně tak, jak chodil na přednáškách mezi svými studenty, dlouhým a mírně váhavým krokem, který dával čas jeho očím sjíždět do výstřihů studentek, sledovat jejich prsa a v mozku si promítat, která ňadra jsou tak akorát do dlaně a která nad jeho možnosti. Měl rád malá, pevná, dívčí.

„Košile, kalhoty i trika máš vyžehlené,“ skočila mu do myšlenek Erna a upřela na Hynka svoje vlhké psí oči, které v něm vzbuzovaly výčitky, že její prsa jsou už i jeho přičiněním vykojená, povadlá a stará. Lhostejně kývnul a šklubnutím hlavy dal najevo, aby mu oblečení sama naskládala do jeho cestovního kufru a pokud možno ho neobtěžovala řečmi o tom, které tričko má nosit ke kterým teplákům a s čím má kombinovat mikiny se zipem a bez. Poslušně zavazadlo stáhla z vrchní části ložnicové skříně, položila ho na jejich manželskou postel a hluboce si povzdechla.

„Opravdu nemůžeme jet s tebou, Hynku?“

Rozhodně zavrtěl hlavou a nespokojeně se zamračil.

„Bude se mi stýskat,“ špitla nesměle, i když podle jeho výrazu tváře tušila, že ani tahle věta ho neobměkčí, nesejme z něj tu přísnou vizáž. Jen se zastavil v půli pohybu, chytil ji za rameno a konejšivě, nebo spíš se špatně hraným patosem, řekl: „Je to přání matky. Chce jet na hájenku jen se svými dětmi, ne se snachou a vnoučaty... Osmdesátiny s vámi oslaví až v listopadu!“ Erna vtáhla lítost do sebe a společně s tím vzala do plic i vůni mentolové kolínské, která výrazně čpěla z Hynkovy čerstvě oholené tváře, připomínající teď hladkou dětskou prdelku, nasyčenou voňavým olejíčkem na opruzeniny. Přesně tím olejíčkem, kterým mazala zadečky všech jejich dětí.

„Kdy se vrátíš?“ zeptala se, i když věděla, že slovo *kdy* její Hynek nesnáší. Stejně jako *v kolik* nebo *na jak dlouho*. Neměl rád, když si dělala jakékoliv nároky na jeho čas –

ten patřil jen jemu a on sám pak pečlivě odkrajoval hodiny a minuty, které byl ochoten věnovat jí a dětem. Ostatně, ty si dnes, v den jeho odjezdu, pěkně pojistila. Sezvala je na třetí hodinu do obýváku jejich prvorepublikové vily, aby se mohly s tátou rozloučit, nejspíše opouštěly své pokoje už od druhé, přicházely postupně a motaly se kolem něj. Byl si jist, že některou z dcer Erna instruovala, na co se má ptát, dost možná z něj budou na přání mámy tahat informace obě dvě. Nenápadně, žensky lživě, jak jen to ty jeho holky umí.

„Ty už se balíš, tati?“ ovinula se o půl třetí kolem něho Natálka, jejich prostřední... i když moc dobře viděla, jak Erna pěchuje kufr jeho věcmi, takže otázka byla spíš zdvořilostní, skoro až zbytečná. Díval se, jak žena dává na dno pečlivě složené košile a do bočních kapes roluje ponožky, dost možná chce poznamenat, ať použité fuksekle hází do sáčku od pečiva, který má v boční části, ale obavy z Hynkova jízlivého komentáře jí v tom zabraňují. Mrkne na Natálku, a ta tuhle špinavou práci odvede za ní. Musel ji pohladit, když viděl, jak snaživě mu ta třináctiletá holka káže, co má dělat s propocenými ponožkami vonícími po tvarůžkách z továrny, kterou spoluvlastnil jeho tchán... Ještě to ani nestačila doříct – a už u ní stála i Meda, holka s jazykem ostrým jako žiletky, rázná, sebevědomá a temperamentní... jako by snad ani nebyla Ernina krev. Opřela se loktem do dřevěných futer a pěkně zostra na něj vyjela: „To nás jako babička nechce vidět, nebo co? Proč jedeš sám a nebereš nás s sebou? Jak dlouho tam budeš, tati? A není ti to blbý, nechat nás tu samotný?“ Strašně, ale strašně moc mu připomínala jeho sestru Gitu, která taky měla panovačný tón hlasu a jakékoliv vytáčky trestala vražednou ironií. Poslušně proto Medě odpověděl, dokonce se jí vydržel i dívat do očí, když obratně lhal, že už dnes bude spát v hájence – přesně v té posteli, kde usínal coby malý kluk. Přitom moc dobře věděl, že dnes večer bude jen o pár ulic dál zepředu, ze zadu i z boku klátit svou milenku s pořadovým číslem sto padesát dva...

a bude ji projíždět sem a tam ještě i zítra a pozítří. Teprve pak se od ní odpojí, sedne do svého mercedesu a v pondělí 7. srpna odjede směrem k Hostýnu, aby se tam setkal s matkou a sourozenci. Ujistil ale Medu, že se vrátí právě tak akorát, aby krásně stihl vybalit, nechat si přeprat svršky a odjet s nimi v polovině srpna na dovolenou do Turecka, na kterou se všichni už od zimy těšili. Ještě ani nestačil doříct Tu-rec-ko... a už u něj poskakoval František. Jeho malá, ale velmi zdařilá kopie s přesně odměřenými nordickými rysy. Moc dobře Hynek věděl, že Frantu Erna nevplétá do jejich ženských her, takže se nevyptává na příjezd, nedává příkazy, nezajímá se o blbosti a narovinu otci sděluje, že s sebou nutně potřebuje koupit ploutve, šnorchl a potápěcí brýle, protože do těch loňských mu skrz zteřelou gumu zatéká.

„Jasně, Fany,“ ujistí svého nejmladšího, cvrnkne ho spiklenecky do nosu... a už se netrpělivě dívá, jak Erna zaklopí víko jeho kufru, vzdychá a utrápeně si ho zase měří. Jak tuhle její grimasu on nenávidí! Zúžené šedivé oči, stažené rty, lícní kosti potažené bledou kůží se jí přitom posunou blíž k uším, takže trochu vypadá jako nespokojená opice. Chtěl by ji políbit, pohladit po vlasech, říct pár milých slov... ale jaksi mu nejdou přes rty. Pětdvacet let manželství udělalo s jejich vášní své, už si nemíchali koktejl z něžných polibků a citlivých pohybů jako kdysi... jen se občas lhostejně a poněkud hořce spojili, aby se navzájem ujistili, že ještě patří úředně k sobě.

Když zavíral dveře jejich vily a mával čtyřem párům rukou, myslel už na to, jak mu bude za pár chvil. Plastickey si to představoval. Nejdříve horká vana, kokosová pěna, šampaňské s jahodami na rozehřátí... a pak až do rána ten nejtvrďší sex, který by si Erna neuměla ani v nejmělejších představách vyfantazírovat. V ruce bude mít prsa své studentky, která byla jen o čtyři roky starší, než jejich Meda.

7. srpna, Přerov, Ubytovna Českého červeného kříže – U Výstaviště

Smutek je jako opilý host, pořád se vrací, aby vás na rozloučnou ještě jednou objal.

Cyril Foret si už nepamatoval, kdy a kde si tenhle citát opsal, nevěděl už ani, kdo je jeho autorem a proč to řekl – ale zcela jistě věděl, že tahle věta prostě patří do jeho života. Smutek patřil k jeho komplikované křehké duši, která ovládala jeho dlouhé, hubené a rachitické tělo. Přitom ta duše musela být velká, tlustá a rozpínavá – nebo si ji aspoň tak představoval. Viděl ji jako rozbujelý nádor, který ovšem nepatří do rukou onkologa, ale psychiatra – doktora, který krotí jeho rozervané nitro.

Z postele si přečetl ten citát, který si přilepil na zeď, aby si každé ráno připomněl, proč se k němu jeho smutek tak pravidelně vrací. Tady to má černé na bílém, jasné a zřetelné. Je to ožralec. Stejný ožralec, jakým byl kdysi on.

Ztěžka položil na linoleum nejdříve levou, pak i pravou nohu. Plochá chodidla pleskla na zem a on na ně postupně přenášel své šedesátikilové tělo, ze kterého výrazně vystupovala kostnatá červená kolena, odřená od rohože u lůžka. Šouravými kroky došel k rychlovarné konvici, hodil do hrnku sítko s čajem a zalil ho, pak si na talířek položil dnešní dávku šťastných pilulek, které mu v mozku namíchají koktejl na přežití. Jako absolvent čtyř semestrů farmacie moc dobře věděl, že to, co mu teď pomáhá, není nic jiného než pouhý selektivní inhibitor zpětného vychytávání serotoninu. A že serotonin je vlastně hormon štěstí, který přispívá k pocitu pohody – jenže kdo si ho sám nevyrobí, musí si hladinku držet chemicky. Antidepresiva bral už drahně let, zvykl si na ně, i když mu přinášely celou řadu obtíží. Ztratil libido, občas měl nevolnosti, spojené s bolestí hlavy, býval apatický, bez motivace, navrch měl ještě živé sny a noční můry. Když to ale všechno podtrhl a sečetl, věděl, co všechno mu ty prášky berou, ale i to, co mu dávají. A ta druhá miska vah prostě vyhrávala.

Dal si tabletku na jazyk, pár vteřin ji tam držel, pak ji zapil hořkým čajem a čekal, až mu pomalu vklouzne do žaludku. Narychlo si namazal chleba s máslem a bez chuti se do něj pustil. Pro něj by teda jídlo být vůbec nemuselo. Neznal hlad a ani chuť, jeho pohárky ho nenutily k vybíravosti, takže potraviny bral jen jako prostředek k přežití. A bylo mu jedno, jestli žvýká starý rohlík, Hubertův zvěřinový guláš, nebo máminu husu, která byla podle hodnocení jeho sourozenců ta největší delikatesa, jakou kdy měli na jazyku. Pekla ji vždycky na první vánoční svátek, kdy se u ní všichni scházeli.

On, Hynek, Gita...

Potká se s nimi dnes a stráví v jejich společnosti týden, na který se vůbec netěšil.

Zase si o to víc uvědomí, jaký je outsider, vyvrhel společnosti, nepovedené druhé dvojče, ostudný bratr a nevděčný syn, černá ovce rodiny.

Úspěchy sourozenců budou mámou vyzdvihovány, dost možná i nadhodnocovány a stavěny na piedestal... zatímco na druhém protipólu bude stát on, Cyril. Ten, který z ní vyšel jen dvanáct minut po Hynkovi – a dost možná zbytečně, když chtěli vlastně jen jednoho bratra pro Gitulku. Už v dětství začal mít problémy s úzkostmi a poruchou příjmu potravy, na gymnáziu se pokusil o sebevraždu, když ho z toho dostali a mysleli si, že se najde ve farmacii, tak ve druháku prchl ze studií, v jednadvačeti se oženil, o rok později rozvedl, pracoval u cirkusu, pak jako skladník, prodával v kovomatu, chlastal, léčil se ze závislosti na automatech, propil dva byty, zadlužil se a na exekuci padly rodinné pojistky, pak se dostavily deprese, které mu daly stopku v práci, zase začal pít... Jako křeček v kolotoči!

Teď byl ale už čtvrtý rok čistý, těsně před padesátkou z toho kolotoče vysedl.

Největší oporou mu byla Gita. Díky ní teď bydlel v ubytovně Českého červeného kříže, kde si dokonce mohl dovolit mít pokoj jen sám pro sebe, všechno mu

tam zařídila, zaplatila, domluvila mu brigádu v Emosu, díky níž se hrabal zase nahoru a splácel jí všechno, co za něj musela dát ze svého. Našla pro něj skvělou psychiatricku, která mu rozuměla, mohl se před ní otevřít a tak nějak komplexněji řešit problémy, které už roky přerůstaly přes jeho hlavu. Dokonce si předloni našel i známost, která sice trvala jen půl roku, ale osvěžila ho, nabila zase sebevědomím, chlapsky nasýtla. Věděl, že se svou minulostí a diagnózou nemůže lovit v lepších vodách, a chvíli si dokonce namlouval, že trochu jednodušší ženská bude alespoň vděčnější za muže, který nemá v hlavě úplně vymeteno. Ona si dala za cíl, že mu bude pořádně vařit, aby jeho rachitické tělo s pavoučími údy zesílilo... a jeho metou bylo vzdělávat ji ve všech oborech, které mu byly vlastní. A že jich nebylo málo! Rozuměl matematice, fyzice, chemii, biologii, astrologii, geografii i geologii, vyznal se v historii a cizí mu nebyla ani nejrůznější filozofická témata. A navrch tomu všemu sbíral, sušil a taky lidem rozdával bylinky! Byl sečtělý a jeho místnost byla kromě postele, skříně a terária pro želvu ze všech stran obehnaná knihami, které se v tom pokoji vršily od země skoro až po strop. Žena, kterou chtěl vyučovat a vzdělávat, ale jeho úsilí neocenila. On přes její snahu nepřibral ani kilo, ona přes tu jeho nepobrala žádnou vědomost... A tak se jejich cesty jednoduše rozešly.

O to víc záviděl Cyril svému bratrovi jeho manželku Ernu. Jemná blondýnka – teď už tedy mírně prošedivělá – s germánskými kořeny se mu sice jako žena moc nelíbila, uchvacovala ho ale její vzdělanost. Nepodbízivě, bez jakékoli okázalosti dokázala zareagovat na každé téma, které on nakousnul, zajímala se o politiku a v jejich debatách byla zdařilým spoluhráčem. Byla vychovaná v německé rodině, kde vzdělanost, společně se zbožností, byla stavěna na nejvyšší místo. Ve stejném duchu vychovávala i děti, které měl Cyril moc rád, byl pyšný na neteře i na malého Františka, jediného pokračovatele příjmení Foret. Bratrova rodina byla vzorem, pro něj nedostižným, ale o to víc milovaným.

„Tak už jedete?“ oslovila ho na chodbě cikánka z vedlejšího bytu, když se konečně před jedenáctou vymotal ven. Matně si vzpomínal, že jí před pár dny říkal o svém plánovaném výletu a žádal ji, aby na jeho příbytek dávala po šest nocí pozor. Dokonce jí za to vyklepl ze své krabičky čtyři cigarety.

Rozloučil se se svou želvou, dal jí do misky vodu a čerstvý salát, zabouchl dveře, zamknul na dva západy a vzal ze země plátěnou tašku, do níž si před chvílí napěchoval věci, které odveze autobusem až na hájenku.

„A nemáte tam toho málo, pane Forete? Na týden? Když naše holka jela kdysi na školu v přírodě, měla sebou dva kufry!“

Podíval se do útrob kabely, dokonce ji i snaživě prohrábl, aby se ujistil, že nic nezapomněl. „Triko, tepláky, svetr, trenýrky a troje ponožky,“ vyjmenovával jí obsah – a pak ohrnul rty a pokrčil rameny. Tím gestem zcela jasně udivené cikánské matce říkal: Nevím... ale víc prostě stejně nemám!

7. srpna 2017, hájenka pod Hostýnem

Nevěděl, co to švagrovou popadlo, ale za její rozhodnutí byl nevysslovně rád. Čtyřicet let ji lákal, aby za ním na hájenku přijela a strávila tu pár dní, ale ona nechtěla. Tvrdě odmítala ona, jeho bratr Eduard i všechny jejich děti. Od té tragédie, která se tu stala v pětasedmdesátém roce a při níž rodina přišla o nejmladšího Prokupa, se tu neukázali. Přijížděli jen na hrob – ale k němu do baráku nikdy ne. Když je chtěl párkrát do roka vidět, musel za nimi do Přerova.

Na jeho hájenku a malebný kraj pod Hostýnem jako by zapomněli.

I když to bylo Hubertu Foretovi líto, chápal jejich rozhodnutí. Taky měl malého Prokopa rád a jeho smrt ho

dlouhá léta děsila ve snech i ve stavu bdělosti. Jenomže utéct odtud nemohl. Hájenka, les kolem dokola, zvěř – to byl jeho život. Povolání i posedlost.

Naposledy ještě prošel celý dům, aby se ujistil, že se o všechno postaral tak, jak mu Hermína po telefonu poručila. Přesně podle jejich dávných zvyklostí z dob, kdy tu všichni společně trávili léto, se přemístil do malého výminku, kde měl pokoj s tím nejnutnějším vybavením a taky s notebookem, který byl už deset let jeho nejlepším přítelem. A hájenku, která čítala kuchyni a další tři místnosti, nechá jim. Jeden z pokojů – ten největší, který obývali tři kluci – dokonce zůstal ve stejné podobě, jako když sem jezdili. Hubert ho nevyužíval a neměl důvod měnit zvyklosti, které sem tehdy zavedla švagrová. Nechala sem dovézt palandu pro dvojčata a postýlku pro Prokūpka, který z ní ale rychle vyrostl, navíc pořád v noci chodil do postele k rodičům nebo se zakutal pod peřinu u Gitulky, která si nejmladšího z bratrů ráda hýčkala. Prokop byl prostě mazánek. Hýčkaný výškrabek.

Porovnal stůl, spíše z rozpaků než nutnosti znovu očistil kuchyňskou linku a přidal vodu lučným kvítkům, která natrhal pro švagrovou. Věděl, že je má ráda. Snad podesáté za to dopoledne zašel do spižírny, aby zkontroloval zásoby, které na příkaz Hermíny přivezl gazíkem až z Bystřice pod Hostýnem. Poslala mu pět tisíc a napsala, ať za to nakoupí všechno, co uzná za vhodné. Zadoufal teď, že se svým výběrem zavděčí, i když věděl, že šest jazyků nebude mít stejně naladěnou chuť.

Zastavil se před zrcadlem, plivl do dlaně a přilepil si k lebce ofinu, která mu neposlušně sjížděla do čela. V myslivecké uniformě, kterou nosil při zvlášť výjimečných příležitostech, se cítil náležitě mužně a důležitě. Měl pocit, že mu ten zelený mundúr ubírá kila i roky... a to si byl jist, že na svých pětasedmdesát ani tak nevypadá.

Utáhl si kravatu a mrkl na porcelánové hodiny s obrázkem jelenů v říji.

Hermína mu včera připomněla, že její děti budou přijíždět postupně od druhé hodiny, ona sama přijede se svou pečovatelkou Svatkou okolo páté, protože ještě musí na neurologické vyšetření do Zlína. Žádala ho, aby na ně počkal a i za ni je pěkně přivítal, aby to místo, kdo zažili tolik radosti, ale také děsu, zase přijali... Vyšel proto už s předstihem ven, zastavil se na zápraží a ve čtrnáct třicet sedm uviděl v dálce první přijíždějící auto černé barvy. Ve značkách nóbl autáků se nevyznal, ale neter Gitu poznal i bez brýlí. Vyskočila svižně od volantu, sebevědomě se protáhla, hvízdla, a stejně jako když byla malá holka, zavolala směrem k hájence: „Hola, hola, kde jste kdo?“

Políbila strýce na strniště – a on jí jako vždycky pošimral svými vousy obě strany její dokonale hladké tváře. Zlobila se na něj, ale jen naoko. Jak by se taky doopravdy mohla hněvat na tátova bratra, který ji měl odmalička rád jako svou holku? Strýc Hubert měl prostě specifický styl humoru, ke kterému patřilo nejen škrábání jehličkami vousů, ale i cvrnkání do uší zezadu, nebo stisk nosu mezi jeho ukazováčkem a prostředníčkem. Zlobil je tím, když byli děti... a oni čtyři se mezi sebou každé léto dohadovali, jak je asi tentokrát přivítá.

Hájenka, kterou viděla Gita Foretová naposledy v srpnu nebo na začátku září pětasedmdesátého roku, se skoro vůbec nezměnila. Bylo na ní vidět, že se strýc o její schránku i útroby stará, byla čerstvě nabílená, měla nový plot i funglovou střechu. Za okny se plazily muškáty sytě růžové barvy. Ty dávaly domu vůni ženských rukou, které tu ale doopravdy – co ona věděla – nikdy nebyly.

Prošla chodbou, jež byla výstavkou strýcových trofejí, na zdi byly parůžky, lebky zvířat i vycpaní lesní ptáci, kteří Gitu jako malou holku děsili svými umělými žlutými

očky. Jako první vešla do pokoje, kde vždycky v létě přebývali s mámou, tátou a malým Prokopem. Místnost už byla mírně přeorganizovaná, ale to základní tam zůstalo. Velká postel rodičů zastlaná vysokými duchnami, vedle menší postel pro ni, místo skříní tři dřevěné komody a jeden sekretář se zeleným sklem. Na stěnách byly obrázky myslivců, jelenů, srnek, zajíců, hub, posedů i krajinek... Byl to strýcův svět, protože jinému světu – tomu městskému – Hubert Foret prostě nerozuměl. Všimla si, že v rohu pokoje je nové topení, které nahradilo kamna, jimiž si tu přitápěli, když bylo léto obzvlášť chladné.

„Máš nově natřené podlahy a taky jiný odstín stěn,“ otočila se s tou větou ke strýci. Pes, který ho doprovázel, zaštěkal – jakoby snad rozuměl tomu dotazu a odpovídal místo pána. Vypadalo to chytře... ale Hubert svého Quida nepochválil, naopak ho plácl přes zadek, a dal mu tak jasně najevo, ať je v domě pěkně zticha.

Gita psa podrábala za uchem a pomalu přešla přes práh do druhé místnosti, která patřila jejím bratrům. Do nosu ji praštil smrad mírné zatuchliny, ale svůj vjem nekomentovala, nechtěla se strýce dotknout, i když ji napadlo, že tu mohl lépe vyvětrat – koneckonců, okna tu jsou dokonce dvě. Dřevěná podlaha pod ní zavržala a Quido se na ní tázavě zadíval. Ona mu ale nevěnovala svůj pohled, ten totiž... ten totiž měla zabořený do útrob pokoje, který vypadal, jakoby ho včera Hynek s Cyrilem a Prokopem opustili. „Neuvěřitelné!“ bylo první, co řekla, když se přiblížila k sekretáři, kde byly naskládané jejich hračky. Cítila, jak se jí třese hrdlo, když chytla pravici po plechovém traktůrku s vlečkou, který patřil dvojčatům. Stejně jako umělohmotná mašinka, míchačka na setrvačnick, dřevěné kostky, vláček, žlutý medvěd z plastu, který po překlopení koulel očima, a souprava postaviček indiánů. Poznala i svou kočku na vodítku, panenku s chemlonovými vlasy, fixami pomalovanou mrkačku, hadrového Chytrýska a maňáska, o kterém si myslela, že je to zajíček, než jí máma přečetla z účtenky, že je to pes s plan-

dvýma ušima. Brala jednu hračku po druhé, chtěla něco říct, ale cítila, že hlas má zadržnutý dojetím. Přešla k houpacímu křesílku, které patřilo Prokúpkovi, a na něm ležela koule, v níž kdysi plavala kachnička, pak plechová káča, kterou tak rád točil, a hrací kostka z vyšisovaného semiše. Sehnula se k tomu křesílku a těšila se věcmi, které kdysi patřily nejmilovanějšímu z jejich bratrů... Vstala, udělala dva kroky doleva, aby pohladila špruše postýlky, v níž spinkával Prokop, ale tak strašně moc nerad! Odtáhla deku, kterou tam byla přehozená, voněla pracím práškem a strýc taky hned poznamenal, že všechny lůžkoviny před třemi dny vypral i vyžehlil... ale ona už jeho slovům nevěnovala pozornost. Nemohla. Pod dekou totiž ležela ona. Liška Lištička, kterou si Prokúpek tak moc přál k pátým narozeninám. Měla na sobě svetr ze zelené příze, který jí na bratrovo přání upletla... chtěl ho pro ni trochu delší, aby nebyla vidět ta újma na plyšové noze, co ji Lištičce způsobili Hynek s Cyrilem. Korálek, který měla na oku, se léty prověsil a visel směrem dolů, na zteřelé niti. Druhý černý korálek byl už nenávratně ztracený. Vzala Lištičku do náruče a přitiskla ji k prsům. V tu vzácnou, tak nečekanou chvíli, se zase cítila jako malá holka, jako Gitulka, která svému nejmladšímu bratrovi s láskou zpívá jeho neoblíbenější písničku z dětského leporela...

„Běží liška k Táboru, nese pytel zázvoru. Ježek za ní pospíchá, že jí pytel rozpíchá. Běž zajíčku, běž za ní, pober jí to koření. Liška se mu schovala, ještě se mu vysmála.“

Nevěděla, jak dlouho tam stála a zpívala, vnímala jen to, že strýc odešel do kuchyně, ze které se linula mírně nahořklá vůně cibule. Probudil ji z toho snění až štěkot Quida, který se před hájenkou bůhvíproč tak rozdivočil. Položila Lištičku zpět do postýlky, skoro obřadně ji přikryla dekou a zadívala se z okna ven.

Viděla, že před hájenkou zastavil Hynkův mercedes, vnímala bouchnutí kufru, hrkání koleček zavazadla – a viděla i strýce, který si za záda schovává ruce, aby synovci pěkně podle svých zvyklostí zakroutil mezi ukazováčkem

a prostředníčkem nosem. Přesně věděla, že bratr řekne ukřivděné auuu a pak dodá, že „tyhle blbý foretovský fóry“ prostě nesnáší.

Nezklamal.

Asi patnáct vteřin váhal, jestli to má vzít. Erna ale byla vytrvalá. Vyzváněla, vyzváněla a... vyzváněla!

„Promiň,“ řekl strýci hned po tom trapném přivítání, levou rukou si třel zarudlý nos s otisky Hubertových kloubů a pravou rukou se rozhodl přijmout hovor. Co když se něco stalo dětem?

Jako první slyšel tiché, plačtivé škytnutí. Lekl se, že se něco stalo Františkovi, byl divoký, pořád si chodil hrát s kluky k trati, i když mu to zakazovali, minule dávali na koleje desetikorunu a předtím dokonce jakési dráty...

„Hynku?“ řekla s otazníkem na konci, aby se ujistila, že její slova budou usazena do toho správného ucha. Všiml si, že Hubert zvědavě nasává, takže se k němu otočil zády a svým typickým dlouhým, mírně houpavým krokem se začal vzdalovat od hájenky. Vzal to doleva po cestě, která se v lese klikatila směrem do mírného kopce.

„No tak, Erno, co se stalo?“ vyzval ji netrpělivě.

Ze škytání přešla do jednoduchých vět, ve kterých slyšel její německý dialekt, mluvila tak vždycky, když byla něčím hodně rozrušená.

„Kde jsi byl minulé tři noci, Hynku?“ ptala se. „Kde jsi spal z pátku čtvrtého na sobotu pátého srpna – a pak ze soboty na neděli a z neděle na pondělí?“

„No, kde by?“ odpověděl jí otázkou, protože věděl, že tím získává čas, náskok před jejím mírným útokem, který ho i přes svou křehkost bude bolet.

„Na hájence jsi nebyl. Tvoje auto bylo viděno v Olomouci, pár ulic od nás, takže nemohlo být ve stejnou

dobu kdesi pod Hostýnem. Když už mě podvádíš, Hynku, neumíš si to zařídit tak, abych se to nedozvěděla? To už ti ani nestojím za to, abys to tutlal?“ Její zvrácená logika mu vzala slova ze rtů. Tedy – může jí zahýbat, ale tajně?

„Víš, co jsi mi po narození Františka řekl. Co jsi mi slíbil! A zase, zase jsi to porušil.“

Chtěl něco říct, bránit se, lhát, vymýšlet si neuvěřitelné historky, popírat existenci vlastního auta... prostě cokoliv, ale Erna byla rychlejší. „Vlastně ti ani teď nevěřím, že jsi tam. Prostě nevěřím!“ Nadskočil nad tím podezřením, hned se bránil, že klidně může ve sluchátku poslouchat lesní ptáky, cvrlikající mu nad hlavou... nebo může jít zpátky a dát jí k telefonu strýce Huberta... ale pak si uvědomil dva scénáře, a ani jeden z nich by nebyl dobrý. Buď by Erně řekl, že jeho synovec právě dorazil k hájence – a tím by mu vzal možnost hledat výmluvu či lež –, nebo by ho Hynek musel poprosit, ať potvrdí, že je tady už čtvrtý den, a tím by u Huberta byl za podpantofláka. Raději proto své ženě vyčetl, že víc věří pouličním drbnám než vlastnímu muži, štkl na ni skoro výhrůžně, že si o tom později promluví doma – a pak zlostně zavěsil. Než stačil usednout na blízký pařez stromu, přišla mu od Erny esemeska s krátkým sdělením: Promiň.

Omlouvala se, aby si ho udobřila.

Aby se nezlobil.

Aby pak neměl důvod hledat jiné náruče.

Aby...

Zlostně vyrval stéblo trávy ze země a vrazil si ho mezi zuby, sál z něj šťávu a přemýšlel, jak se z téhle šlamastyky vylže. Jasně, měl být opatrnější, mohl auto odstavit do podzemních garáží, nebo ho zavézt na druhou stranu Olomouce a dojet k milence taxíkem... prostě cokoliv. Ale podcenil to. Věděl, že bude muset ženu něčím uchlácholít, ostatně jako už tolikrát, kdy musel čelit podezření z nevěry. Nebývalou silou se ho ale dotknuly její věty: „Víš, co jsi mi po narození Františka řekl. Co jsi mi slíbil! A zase, zase jsi to porušil.“ Báł se, aby to neřekla svému

otci, a ten ho ze vzteku neodstříhl od přívodu peněz, kterých si Hynek díky dobrotivosti svého bohatého tchána Franze Ackermanna užíval už třicet let. Nezvykl by si žít jen ze svého platu, jeho náklady byly mnohem vyšší než to, co jako vysokoškolský učitel vydělal. Z čeho by financoval svoje milenky? Jeho výlety za hranice bolesti, které si s nimi užíval?

Jenže... ano, jistěže věděl, co slíbil po narození Františka Erně i jejímu otci.

Měli ho v hrsti, jejich hra měla být oboustranně výhodná, ale teď se mu zdálo, že tahá za mnohem kratší kousek provazu. Dostali ho kvůli penězovodu tam, kam chtěli. Tak předně děti... Vyplivnul sežvýkanou trávu a vyměnil ji za další, šťavnatější kousek, při jehož chuti vzpomínal na tu chvíli, kdy Erně vcelku jasně po svatbě oznámil, že žádné fakany prostě nechce. Bylo jí pětadvacet – jemu o tři roky více, a z jeho strany to mohlo v té době vypadat jako mladická nevyrovnanost, která se časem přetaví v přirozenou touhu po děcku. On ale moc dobře věděl, že k dětem nemá vztah, jejich malý svět ho nelákal, nebavil, nudil, popuzovali ho ti nedokonalí tvorové jeho kamarádů, kteří se lepili na rodiče a pořád něco chtěli. Otravovali! Odmítal si ničit kvůli nějakému děcku nervy a už vůbec nechtěl, aby mu odsávalo peníze, které by musely jít do jeho plínek, hraček, oblečení, školy, sportu, kroužků... a tak. Erna s ním sice jeho názor nesdílela, ale její láska byla natolik silná, že to zkoušla a dobrovolně se rozhodla pro bezdětnost. Ve třiceti už ho kecý o děcku ani neobtěžovala, on učil, ona doma překládala, cestovali po světě, on si užíval svých milenek a jejich krutého světa bolesti, která mu přinášela slast a libost. Protože přednášel hned v několika metropolích a často mezi nimi přejížděl, jeho žena vlastně nikdy neměla přehled, kdy a kde bude přespávat. Mít holky na sex tak pro něj bylo jednoduché, naprosto bezpečné! Tedy... do času. Pak ho jedna studentka, s níž si to párkrát tak nějak nezávazně rozdal v kabinetě, začala vydírat. Chtěla ho rozvést a zahrázdit s ním, udob-